

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și insertiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 34.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două-ori 24 fl., — de trei-ori 30 fl.
rëndul cu litere garmond.

Și minciuna prinde!

Sibiu, 18 Decembrie n.

Hotărît, că și minciuna prinde, nu numai adevărul. Ales atunci, când mai mulți o spun de odată și la fel. Așa stăm și cu pretinsa revoluție valahă, de prin munții Apuseni, din Halmagiu, și de prin alte părți de țară, locuite de Români. Atâta s'a tînguit presa magiară, că revoluția e în izbucnire, ba că pe unele locuri a izbucnit chiar, satele ard și Români omor la Unguri, — încât guvernul țării noastre a aflat de bine, ca pentru sufocarea acestei revoluții, care există numai în creerii inferbântați ai corespondenților ziarelor magiare, lipsiți de ori-ce simț de conștientitate și onestitate politică, să trimită miliție și să înmulțescă numărul gendarmilor pe anumite locuri, și totodată să interzică ținerea de întruniri publice, de adunări populare, în unsprezece comitate, locuite de Români.

Nu putem decât să regretăm, că guvernul n'a fost în stare să-și câștige informații esacte, de la destul de numeroșii sei subalterni, despre adevărata stare a lucrului, care e următoarea: poporul român din patria acăsta, cu toate că durerile și necasurile sale sunt atât de mari și atât de multe, în cât au umplut de mult păharul proverbialei sale indulgențe, e poporul cel mai pacinic al țării, și nici prin gând nu i trece să facă acte nesocotite, cari pot numai să-și mărească și înmulțescă necasurile și suferințele. Poporul român nu vrea revoluție, nu înclină spre revoluție și cu cea mai mare indignare respinge invinuirea ce i-se aduce din partea presei neonest magiare, că ar fi pus, ori ar avea de gând să pună mână pe arme, pentru a se resboi cu Magiarii.

Asta e starea lucrului, constatată nu numai de întreaga presă română, ci și de omeni iubitori de adevăr din nobila națiune magiară, — și totuși guvernul unguresc a aflat de bine și cu cale să iee măsuri energice în contra

pacinicului popor român din Ardeal, în contra hoților de păgubași, după cum merge vorba, și anume, cum se zice, spre liniștirea opiniunii publice magiare!

Ne permitem întrebarea, ca ôre liniștirea opiniunii publice magiare, nu se putea face mai cu succes și mai după dreptate prin publicarea de comunicate oficiose, că nimic nu i adevărat din aceea ce scriu ziarele magiare referitor la acăsta pretinsă revoluție valahă, și apoi prin tragerea la răspundere a ziarelor cari au publicat astfel de infame scornituri și minciuni despre Români?!

Și fiind că nu așa s'a făcut, ci s'a trimis pe capul bieților Români, și de altcum gârboviți de sarcini și de greutate, miliție și gendarmerie, trebuie să presupunem, că ne aflăm în fața unei acțiuni politice, cu sistem ticluite și arangiate!

E vorba, credem, să se facă presiune pe calea acăsta din anumită parte asupra Coronei, ca să cedeze în chestia pretensiunilor magiare. La presupunerea acăsta ne duce faptul, că foile partidelor coalsate au fost acelea, cari au dat alarma și au neliniștit publicul cu revoluția valahă. Și cum autoritățile politice administrative din țară cam cochetază cu coaliția, ele vor fi dat sigur informații greșite la întrebările guvernului, — falsificând adevărul, — și au adus astfel guvernul în poziția, de a se arăta energic și neîndurător acolo, unde nu trebuie!

Dacă așa va sta lucrul, apoi planul e mășav, scopul neonest, și mijlocele scârboșe! N'avem cuvinte destul de spre pentru a le înfiera! Înțelegem bine lucrul. Știu foarte bine scriitorii de la gazetele magiare, că poporul român nu se gândește la revoluție. Dar' vreau din adins ca să fie provocat se facă acte nesocotite.

Se vor înșela însă și ei. Pentru-că poporul român va suferi și acăsta nouă insultă ce i-s'a adus, prezentat fiind în fața lumii ca popor de disordine, ear' cei-ce voiau să-i sape grôpa, vor cadă singuri în grôpă. Se prinde

și minciuna, cum am spus la începutul articolului, însă numai până ce razele adevărului nu o întunecă. Și adevărul e pe cale de a face lumină. Deputații naționali români, toți, opt la număr, au adresat telegramă colectivă Maiestății Sale la Viena, cerând scut și apărare în contra insultelor aduse credinciosului și iubitorului de ordine popor român. Ear' astăzi, Luni, se vor prezenta earăși toți în fața ministrului de interne, cerându-i se revocă ordonanțele date sub terorismul ziarelor opoziționale magiare în contra pacinicului și nevinovatului popor român. Și dacă intervenția lor la guvern nu va fi încoronată de succes, vor merge toți în audiență la Maiestatea Sa, pentru a i espune jalbele asupra poporului român din patria acăsta. Bine fac! Mergă, facă pasul acesta, pe care l va aproba din totă inima fie-care Român. Dee de gol minciuna „patrioților”, cari ar voi să pecuiască în turbure!

Crisa. Sâmbătă a fost primit de nou în audiență ministrul-president ungar, baronul Fejérvary, înainte de amiază, și se crede, că Maiestatea Sa a aprobat toate propunerile ce i-s'au făcut. A fost primit apoi în audiență privată și fostul ministru de finanțe Lukács, mijlocitorul păcii între Corónă și coaliție, și se spune, că Maiestatea Sa l'ar fi insercinat să continue tratările de pace cu coaliția, însă cu condițiunea, ca coaliția să facă întâiu pace în comitatele resvrătite.

Telegrama deputaților români, trimisă Maiestății Sale la Viena a fost următoarea:

Maiestatea Voastră Regală! Pe temeiul unor știri de grôză, împrăștiate cu anume tendențe, autoritățile se folosesc cu predilecție de oștirea de linie, trimițându-o asupra satelor locuite de Români pacinici, deși prin părțile locuite de Români nu s'a ivit încă această necesitate, de cumva nu i-se socotește drept păcat faptul, că poporul român e cu asemenea neclintită credință către Maiestatea Voastră precum

și către patrie! Cu profundă supunere rugăm pe M. Voastră, să nu lase ca în poporul nostru pacinic și departe de ori ce disordine să se clatine strămoșesca dragoste pentru armată prin faptul, că miliția se înfățișează în rol provocător. Și azi s'a trimis la Halmagiu o companie din regimentul 33, ear' un batalion la Brad. Ai M. Vostră cu omială supunere: Arad, 13 Decembrie 1905. Dr. Teodor Mihali, Ioan Russu-Șirianu, Dr. St. C. Pop, Vasile Damian, Dr. Ioan Suci, Dr. Aurel Novac, Dr. Aurel Vlad, Dr. Nicolae Comșa, deputați în camera Ungariei.

Răsboiul și pacea.

II.

Dar' să esaminăm acum, dacă răsboiul nu e de cât un rău, dacă, de asemenea, el nu aduce și servicii omenimei, decimându-o cu totul. Mărtea de asemenea este oribilă, cu toate acestea, viața fără ea nu ar fi posibilă.

Răsboiul este un stimulent. El resémână solidaritatea interioară întră popore, prin pericolul la care o espune.

El faurește cele mai puternice sentimente altruiste: curagiul, devotamentul, iubirea totului din care facem parte, spiritul sacrificiului. Și aceste virtuți nu sunt de desprețuit, mai ales în timpurile noastre, în cari egoismul și tema de existența noastră personală amenință să desrădăcineze din sufletul nostru aproape toate sentimentele, cari pornesc din instinctul conservării speciei. Răsboiul e ca furtuna, care restornă natura, dar' purifică aerul. El regenerază sufletul popoarelor, împrăștiându-le, și dă vieții lor caracterul serios, care singur îl face demn de a fi trăit. Ceea ce pentru individ este mărtea fizică, tema de răsboi este pentru popore.

Este de asemenea un pericol de mărte, și dacă se înlătură acest pericol al spiritului, prin încetarea a oricărei posibilități de conflict armat, s'ar ajunge pentru popore la acelaș rezultat, ca acela la care s'ar aștepta individul, dacă el ar pute elimina perspectiva

FOIȘORĂ.

Păgânismul.

De Ioan Stanciu.

(Urmare).

Este constatată deja și aceea, că orice religie constă din comunicarea omului cu unul sau mai multe spirite superioare, de la cari așteptă ajutor. Chiar și poporele fetișiste nu se închină acelei petrii sau scoice, ci spiritului, care, după credința lor, locuiesc în ele. Eată deci unele puncte principale comune la toate religiunile.

Adevărul depus în sf. scriptură referitor la crearea lumii există și la poporele păgâne, deși în multe variațiuni. Castitatea corporală și spirituală a primei părechi, căderea ei în păcat, pedepsa în o formă ôreși-care, e espusă și în miturile acelora, cu o claritate mai mare sau mai mică. Tot astfel și credința în un diluviu universal, și scăparea unei părechi din acăsta, ridicarea din vanitatea omenescă a unui monument, când în forma unui turn uriaș, când ca o nisuiță zadarnică de-a pune deal peste deal și astfel de-a ajunge

în ceriu și a se pune pe o tréptă cu creatorul, și alte multe adevăruri revelate, formeză centrul unui sau mai multor mituri, în jurul cărora fantasia omenescă a produs o poezie begată mistică.

Însă cu toate-că există astfel de puncte comune între diferitele religiuni păgâne, pe de o parte, și între acestea și revelațiunea divină pe de altă parte, totuși păgânismul la prima vedere ni-se înfățișează cu totul contrar creștinismului, și tocmai prin acăsta el este un ce întreg, o lume contrară lumii și învățăturilor creștine.

Cu drept cuvânt ne putem pune întrebarea: 1. Ce este păgânismul, ca un cerc, în care se află o mulțime de religiuni contrare de multe-ori între olaltă și contrare ca întreg creștinismului? și 2. De unde își ea păgânismul originea? Desvoltate și rezolvate fiind aceste două întrebări, prin ele de sine înțeles se va rezolva și întrebarea dată mai sus, că putu-s'au desvolta toate religiunile din una sau nu?

1. Ce este păgânismul?

O întrebare foarte mult discutată, dar' la care încă nu s'a putut da răspuns hotărît. Nenumăratele teorii parte sunt por-

nite din premise greșite și astfel natural că și rezultatul e fals, parte tracteză chestia în mod unilateral, în cât nu ne pôte îndestali. Panteiștii, în frunte cu Hegel și școala evoluționistă cu întemeietorul ei, cu Darwin, susțin, că păgânismul nu e altceva de cât un început neapărat de lipsă în desvoltarea religiunii, care de la gradul cel mai inferior, de la fetișism, s'a ridicat pe trepte tot mai înalte, până ce s'a glorificat în creștinism, care e fructul matur în pomul religiunii. Până când acăsta observă o trecere ôreși-care de la păgânism la creștinism, alții nu admit nici o legătură între ele, precum nu vreau să recunoscă nici o logică în desvoltarea miturilor popoarelor păgâne, ci zic, că acestea sunt produse a le fantasiei neînfrâ-nate.

Nu putem admite părerea din urmă, căci dacă nu există nici o legătură între politeism și religiea revelată, nu ne-am putea esplica multe puncte comune, despre cari a afirma, că numai din întâmplare coincid, este imposibil. Sistemul școlei evoluționiste referitor la desvoltarea religiunii încă nu se pôte primi, abstrăgând de la multele-i scăderi — din cauză, că

nu ne esplică în mod mulțamitor ce e mai principal, cum a venit adecă omul primitiv la ideia spiritelor?

De cât acestea cu mult mai neseri-ôsă este teoria, care încearcă a arăta, că religiea a fost inventată de preoți, sau de politicieni, ori chiar de conlucrarea amândurora. Ea nu ne dă răspuns la două întrebări ponderose: cum au putut fi preoți fără religie, adecă înainte de a fi inventat religiea, cum au putut purta ei titlul de preoți? și cum au venit acăsta, chiar în conștelegere cu omenii politici, la ideia spiritelor? Pentru arătarea netemeiniciei acestei teorii citez numai pe Plutarch, care zice: „Priviți în lume și veți afla cetăți nefortificate și omeni fără nici o știință, cari nu recunosc nici o autoritate; veți vedé popore nomade, cari nu cunosc folosul banilor, și nici arte frumoșe nu iubesc, dar' nu veți găsi popor sau societate, care să n'aibă idee despre divinitate.” (Va urma)

Nu merită să fie născut cel ce numai pentru sine trăește.

morții sale ca termin al vieții. Dacă popoarele nu ar păre destinate a pieri de morțe fizică, cel puțin în timpurile noastre, nu trebuie să i-se ridice de asemenea temerea de morțe morală, căci atunci existența lor ar deveni un joc, ceea ce viața nu este, și nu trebuie să fie.

Dar' războiul întotdeauna a semănat binele alături de relele ce 'l însoțesc. Războiele drepte sau nedrepte, de apărare sau de cucerire, au lăsat în istorie urme durabile, cari cu timpul au făcut să se uite răul, spre a nu lăsa să răsară și să se desvolte de cât oamenii binelui, pe cari l-au împraștiat în drumul lor.

Așa sunt războiele medice, cari au descoperit foarte admirabile ale spiritului elen, și cari l-au împins la aceste producțiuni atât de perfecte în toate domeniile gândirii.

Așa sunt cuceririle lui Alexandru cel Mare, care a răspândit civilizația elenă în tot Orientul, și au creat centre de lumină, ca Alexandria (Egipt), a cărei cultură a pus în umire lumea. Fără războiele continue și cuceririle Romanilor am fi avut noi oare o civilizație europeană și civilizația franceză ar fi existat ea fără cucerirea Galiei de către Cesar? Cum ar fi văzut poporul român lumina zilei fără războiele lui Traian contra Dacilor?

Războiul de o sută de ani a concentrat viața Franței într'un singur mănunchiu, cum pe de altă parte cucerirea normală a așezat bazele naționalității engleze.

Tot așa mai sunt victoriile de la Trafalgar și de la Aboukir, cari au asigurat Angliei imperiul mării, și campaniile lui Napoleon, cari răspândiră în Europa încă în plin feudalism, ideile generose și regeneratoare ale revoluției franceze. Unitatea Italiei, rechemarea la viață a poporului român, sunt datorite războielor lui Napoleon III, unitatea Germaniei aceloră, cari au fost deslănțuite de Bismarck. Și se știe cât s'au frământat Germanii spre a păzi calea spre unitatea lor de stat! Dar' această cale nu putea să fie alta, de cât războiul.

Austria și Franța au plătit rezultatul victoriilor Germaniei, dar' dacă examinăm bine lucrurile, dezvoltarea civilizației lor nu fusese împedecată de acestea.

Procesul descompunerii Austriei, care s'a accentuat cu mai multă putere de la 1867, este în fond un progres, căci el tinde a substitui unei vieți colctive factice a diferitor naționalități sugrumate de minorități cu alt caracter de cât al lor, și chiar a acestor naționalități.

În ceea ce privește Franța, cine ar pute evalua tot binele, ce i-a produs războiul din 1870? Întregul său spirit a fost regenerat. Ideia revanșei a menținut încordate toate forțele vii ale sufletului ei generos. Prin sfertări supraomenești a reconstituit cu rezoluție tot ce distrusese războiul. Devenită mai înțeleaptă și mai circumspectă, politica sa nu a făcut de cât să se întărească mai mult. Noua sa formă de guvernământ a întins participarea la conducerea destinelor poporului la toți aceia, cari prin capacitatea lor se arată demni, și domnia privilegiului a dispărut.

Dar' republica franceză ar fi fost ea oare posibilă fără pierderile din anul teribil? Pote, dar' nu fără o revoluție, care este de asemenea un războiu, dar' mult mai periculos ca acela, care vine din partea străinului, deorece este un războiu de descompunere interioară.

Dacă nu putem de cât regreta războiul din Transvaal, care a suprimat un popor întreg, nu putem de cât să aplaudăm pe aceia, care s'a firșit întră Rusia și Japonia, căci fără acest războiu, Rusia era destinată să zacă încă mult timp în cel mai abject dintre toate sistemele de guvernământ, în timp ce acum, grație pierderilor ce le-a încercat,

ea poate să întindă mâinile către libertate.

Să se înceteze așadar' cu ponegrirea războiului în sine. El este un rău, dar' un rău necesar, cum sunt miseria și morțea, pe cari cu toate acestea nu le putem șterge din catastifa omeniei.

De altfel, vom încerca zadarnic să 'l suprimăm; înainte de a încerca acesta ar trebui să suprimăm legea naturală din care derivă lupta pentru existență, ceea ce nu s'ar pute realiza, nici în congrese, nici în conferențele diplomaților.

Serbarea Sfântului Andrei în Brad.

Primim informațiune, că la gimnaziul român din Brad, s'a serbat anul acesta ziua sfântului Andrei, reamintirea marelui nostru Andrei Șaguna, într'un mod cum nu se poate mai demn, mai frumos și mai înălțător.

A fost o festivitate, la care n'a participat numai tinerimea școlară, ci și multă inteligență și mult popor. Ear' conferența publică despre Arhiepiscopul și Metropolitul Andrei, rostită de profesorul Traian Suciu, a fost însoțită de proiecțiuni făcute cu schiopicul, cari au avut efect covârșitor asupra tinerimei și asupra publicului.

Festivitatea s'a început cu cuvântul de deschidere al directorului gimnazial, Dr. Pavel Oprea, care în cuvinte calde a arătat însemnătatea zilei. Au urmat apoi cântări și declamări, din partea tineri aei școlare, și în urmă conferența despre Andrei baron de Șaguna, cu chipuri vii, cari au arătat adevărat, personalitatea marelui metropolit, cum și unele din plăsmuirile sale. Au fost arătate publicului în cursul conferenței următoarele chipuri: I Andrei Șaguna; II Seminarul Andrei din Sibiu; III Vila Metropolitană; IV Casa Națională; V Școala civilă de fete din Sibiu; VI Catedrala din Sibiu; VII Mănăstirea din Argeș; VIII Baptisterul mănăstirii de Argeș; IX Mănăstirea de Argeș, după altă fotografie și X Emanuil Gozdu.

Arătarea chipurilor cu schiopicul a făcut-o în cursul conferenței dl profesor gimnazial Dr. Ioan Radu.

Premiând acestea, publicăm acum conferența dlui profesor Traian Suciu, după cum urmază:

Iubiți școlari! Stimati oșpeți!

Era, înainte de asta cu nu mai mult decât 59 de ani, un mare întunec pe bolta cerescă a poporului nostru! Norii, ce planau pe orizontul vieții lui, erau negri și deși, și nu lăsa u fi aduc și rază de lumină, care i-ar fi trăs Românilui un pic de nădejde în zile mai bune. Lanț se țineau acei nori fioroși, cari pare că se conjurasera, ca pe veci să ne țină în umbra lor rece ca ghiața, și cari din când în când își descărcau cu turbare urgia de suferințe peste capul țeranului nostru! Da, când ne gândim, vedem cu mirare, că nu e mai mult decât o viață de om de când eram asupriți și batjocoriți, de când nu avem drepturi, ci numai dăruințe, de când nu eram suferiți decât pentru-ca să plătim birul cel greu, asudând sudori de sânge, de când eram iobagi, cu cari „domni” făceau ce voiau, ear' tinerii nostri nu erau primiți în slujbe, decât lăpădându-se cu rușine de legea și neamul nostru, de când nu ne era iertat să încălțăm cisme, nici să purtăm haine așa zise „domnești”, ear' corpul nu ne lăsa să ni-l învâluim în vestimente mai moi! Așa eram noi înainte de 48, nimic mai mult de cât o „misera plebs contribuens”, o glotă amară, bună numai de plată!

Singură numai legea noastră românească, numai credința noastră nestăruțată într'un Dumnezeu mai vărsa în inimile obiditului Român câte o slabă licărire de speranță, câte o picătură de viață, în popolul de năcasuri, ce-i apăsa fruntea și umerii!... Unde însă primejdia e mai mare și Dumnezeu e mai apropiat! Căci iată! între astfel de împrejurări sinistre se ivește pe apusul orizontului românesc un luceafer strălucitor, care era chemat de sentinela de pază a poporului româ-

nesc să spargă grosul de nori de pe firmament, să străbată cu lumina sa vie până în coliba simplă și sărăcăcioasă a țeranului nostru ardelean! Chemat a fost acest mândru luceafer, ca mai bine de cât un pătrar de veac să ne arete calea în întunericul ce ne impresura, calea mântuirii, a adevărului, binelui și frumosului! În muncă sa de uriaș acest luceafer a dat de mari greutate, căci multe fulgere îi strătau calea, cercând să-i zădărnescă lucrarea; el a biruit însă, fiind-că așa a fost scris în cartea proniei dumnezeiești!

Ușor veți ghici, cine a fost acest luceafer românesc! A fost neuitatul nostru Metropolit Andrei Baron de Șaguna, a căru pomenire vecinică astăzi o serbeză cu evlavie un întreg popor de sub cerbăza sfântului Stefan. Spre odihna lui în pace azi se înalță spre tronul ceresc rugăciuni în mii de biserici românești, amintirea lui plăcută azi o revocă zeci de mii de clopote bisericesti, al căror glas azi sună mai dulce, mai melodos, pentru ca să știe tot Românul, că serbătorea de astăzi e pentru noi Români ortodoxi una dintre cele mai alese serbători!

Acosta e a 32-a serbătore, de când cea mai caldă inimă românească a încetat de a mai bate! Sunt deja 32 de ani de când Marele Andrei și-a deschis pentru cea din urmă oră buzele-i binecuvântate și a rostit către vicariul care veghia lângă patu-i de suferințe lămuște, către episcopul de azi al Caransebeșului, Nicolae Popa, cuvintele însemnate: „Cu mine e gata, Nicolae! Ce va vrea Dumnezeu, toate sunt în ordine! Fiți pe pace! Aveți-vă bine! Nu vă sfădiți”. A murit apoi liniștit, că și-a făcut datorința. Dorința din urmă i-a fost dară „să nu ne sfădim”. Căci știa el, că sfada și căta numai rău ne poate aduce, știa el, că neînțelegerile urmașilor sei i ar zădărnici toate ostenelele.....

Să vă mai spun oare, cine și de unde a fost Șaguna? Cred, că e de prisos! Ați auzit-o de atâtea ori și apoi vorbesc despre el faptele lui mărețe, de fructele căroră și voi iubiți elevi, vă împărtașiți! Pe plaiurile acestei mărețe țeri nu este Român, care să nu fi auzit de numele Lui, care să nu fi ascultat sau cetit despre faptele Lui, căci ce El a făcut, scris e pe veci cu litere de aur în istoria noastră bisericescă-națională. În peptul lui Șaguna bătea o inimă credincioasă lui Dumnezeu și Tronului, care inimă însă era deja mai presus de toate încălzită de focul cel mai sfânt al iubirii de neam. Era convins marele Arhiepiscop, că poporul român numai până atunci va putea vieții, până când va păstra neclintită credința sa strămoșească; de aceea el i-a pus bisericele noastre scumpe temelii sigure prin restaurarea metropoliei, căreia tot el ia dat cel mai potrivit chip de guvernare, lăsând prin „statutul organic”, ca preoții în conțelegere cu mireni să se îngrijescă de sorțea bisericii. Statutul nostru organic cu drept e invidiat de concetățenii de altă confesiune. Congresul nostru bisericesc e totdeodată și adunarea noastră națională! Știa neîntrecutul bărbat, că pentru ridicarea din letargia, în care gemea poporul român, trebuiau școle și ear' școle, căci acestea aveau să împraștie neștiința, acestea trebuiau să ne ridice și pe noi acolo, unde erau celelalte neamuri din patria noastră comună. Drept aceea, prin conlucrarea lui s'a înființat gimnaziul nostru de aci, pe care însuși l'a ajutat cu 2000 fl., căci El a simțit, cât de mult v'a prețui în inima Zăranului acest scump odor al culturii noastre. Tot el a ridicat și falnicul gimnaziu românesc din Brașov, care ne-a dat mai multe generațiuni de oameni aleși. De la El avem și seminarul teologic-pedagogic din Sibiu, care 'i poartă cu mândrie numele și care ne-a dat, și mai ales în timpul mai nou — ne dă preoți vrednici de chemarea lor. Și — ce e mai mult — a înființat 6—700 de școle populare, în cari țeranimea noastră a început a se lumina și a-și înțelege drepturile, ce le are. Ne-a mai lăsat Șaguna o sumedenie de fundațiuni, menite toate a ne ridica din întuneric la lumină, din neștiință la știință. Căci El a știut, că știința e cea mai pu-

ternică armă, cu care un popor își poate apăra existența! Tot El a înființat și o tipografie, care în scurtă vreme a îmbogățit biserica noastră cu multe și folositoare cărți, ear' școlilor, înființate și susținute de biserica, le-a dat manualele de lipsă. Fondul considerabil al acestei tipografii are menirea a ajutama și pe preotesele văduve. Convins fiind despre puterea, ce o au gazetele în răspândirea cuvântului, El a înființat „Telegraful Român”, fôia oficială a bisericii, care și azi stă în serviciul ideilor și instituțiilor bărbatului nostru providențial. (Va urma.)

De la Hunedóra.

Adunarea de candidare a Drului Victor Bontescu. Concert-Teatru, dat de elevii școlii române. Alegerea de deputat din 13 Decembrie n.

— 13 Decembrie n.

Binefacerile, ce le revarsă asupra poporului nostru adunările inițiate de deputații noștri naționali, nu mai au lipsă de comentariu.

Ca pildă vie poate servi adunarea de la Hunedóra, ținută în 25 Nov. a. c., adunare care va fi povestită ca un basm frumos copiilor și nepoților noștri.

Vorbirile de la această adunare au aprins în pădureni noștri zdaveni făclia conștiinței naționale, roscolind până și în cea mai depărtată colibă din pădurile Hunedórei dorul traiului zilelor mai bune, propovedit de vorbitorii de la adunare.

Și ca un crăișor mândru apare candidatul partidului național Dr. Victor Bontescu pe orizontul plumburi al pădurilor Hunedorene. — Iși spune vorbirea — program.

Și a povestit ca din biblia sfântă, vorba lui a fost tunet deșteptător, care a pătruns adânc în inima celor peste 1000 de ascultători.

Am văzut cum se reînforceau omenii de la adunare, și mi s'a părea că-i vedeam din sf. biserică în ziua Invierii Domnului. ...

S'au dus cu toții pe la ale lor, mulțamiți și mângăiați, că li-a fost dat să vadă așa o adunare măreță, cum nu s'a mai pomenit în aceste părți.

Ca rezultat al adunării nu se auzea alta în popor decât: „să ținem la oaltă, căci dor vom isbândi, că și noi Români avem domni cu multă învâțătură”.

Concert—Teatru.

Școala noastră, deși tină încă, a făcut progrese uimitore. — Am și fost noi Hunedoreni norocoși, căci ni-a hărăzit Dumnezeu un învățător harnic, care pe lângă chemarea lui pedagogică are darul de a se pute număra întră cei mai dibaci conducători de cor. Acesta se confirmă prin faptul, că azi avem 3 coruri, — anume:

1. Corul de băeți;
2. Corul de băbați;
3. Corul mixt.

Concertul arangiat cu băeții școlii noastre în 25 Nov. a succes desăvârșit, încât deputații noștri naționali aflători în Hunedóra au rămas plăcut surprinși de progresul uimitor, și rolul ce-l are școala noastră în viața socială românească de aici.

Era un tablou draguț să vezi 80—100 copii și copile în mândrul nostru costum național. Cântările au fost de totă frumusețe și cântate cu acuratețe uimitore. — A urmat apoi piesa teatrală „Cine ce face, lui își face” de V. Bologa, jucată de elevii școlii. Rolele au fost foarte bine studiate, ear' succesul desăvârșit.

Partea materială încă a mulțamit așteptările, căci venitul curat a fost de 250 cor.

Suma acesta s'a depus în favorul școlii noastre.

Suntem datorii cu mulțamită harnicului învățător dirigent Andrei Ludu, care a priceput rostul planului nostru întencit, când l-am pus ca plan în ogorul înțelenit al școlii noastre. Astăzi ne stă înaintea ochilor noștri suflaștii un lan mănăs, o câmpie înflorită, câmpia visată de noi atunci, când ne-am trudit a reînființa școala noastră confesională. — Suntem pe deplin convinși, că în școala acesta se vor crește mereu fii folositori bisericii și nămului nostru.

Cuvinte de laudă revin și dnei inv. *Maria Moara născ. Turdean*, care cu mult devotament năucește în calea progresului școlii noastre. La arangiarea concertului — teatru își are parte însemnată și muncă neobosită.

Alegerea din 5 Dec.

Somnul letargic de până acum s'a transpus într'o trezvie națională uimitoare. Ce s'a făcut cu graiul în acest timp de 2 săptămâni, nu se putea face cu scrisul nici în 4—5 decenii. — Să înțelege, că la acest avânt național a contribuit mult persoana simpatică a candidatului nostru, precum și vorba lui dulce și convingătoare. — Cu toate opiniile administrației, dat ne-a fost să vedem cum preoții și primarii noștri de pe sate mergeau în fruntea alegătorilor, ca să vot-ză cu Dr. Victor Bontescu — cântând:

„Hai să dăm mână cu mână
Cei cu inimă română
Pe, Bontescu să-nălțăm
Și cu el toți să votăm etc.

Cercul Hunedorei a dovedit în 5 Dec. că pe viitoriu va fi al nostru, căci cele 470 voturi primite de candidatul național vor rămânea și pe viitor laolaltă, înmulțite cu cei cari au rătat acum la prima încercare.

Listele alegătorilor pe anul viitor sunt de altcum pentru noi cu mult mai favorabile ca până acum.

Lupta a fost frumoasă și înălțătoare. omenii noștri megeau la vot ca la sf. biserică.

Având așa un popor bun și însuflețit, isbânda cauzei noastre nu mai poate întârzia. *Nimo.*

Convocare.

Prin această convocare conferența preoțescă din protopresbiteratul gr. or. Bistrița, pe Joi, 15/28 Decembrie a. c. 9 ore a. m. în parochia gr. or. din cetate Bistrița și invit pe P. T. domni preoți a lua parte.

Ordinea de zi:

1. La 9 ore a. m. serviciu divin în casa de rugăciuni din Bistrița cu parastas pentru Metropoliții Andrei și Miron și pentru mecenajii *Gesdu și Andronic*. Sf. Liturgie va săvârși-o preotul Mihail Pascu din Șimontelnic, și va ține predica ocazională în text din evanghelia zilei.
  2. Deschiderea conferenței.
  3. Citirea apelului nominal, constatarea preoților prezenți și absenți și constituirea.
  4. Comunicarea rezoluțiilor Preaven. consistoriu dto 29 Martie a. c. Nr. 2497 Bis.; dto 14 Iunie a. c. Nri.: 3003, 5512, 5513 Bis., apoi a circulariului dto 27 Octombrie a. c. Nr. 10,331 Pres. și a apelului dlui Dr. Miron Cristea dto 8 Septemb. a. c.
  5. Discuțiune asupra serviciului divin și a predicii rostite.
  6. Raport și propuneri la rezoluțiile sus amintite.
  7. Propuneri de sine, cari sunt a se insinua la presidiul conferenței înainte de ședință.
  8. Teme pentru conferența viitoare.
  9. Încheiere.
- Oficiul gr. or. al tractului Bistrița. Bistrița, în 1/14 Decembrie 1905.

Simion Monda
protopop.

NOTAȚI.

Archiducele Otto suferă mai de mult de o bătă de grumaz, care în zilele din urmă a ajuns să fie îngrijitoare. Archiducele a fost operat, dar' bătă nu s'a îndreptat spre bine.

Cincizeci de ani la altar. Măne, Marți, 19 Decembrie n., ziua sfântului Nicolae, se implinesc 50 de ani de când I. P. S. Sa Patriarhul sârbesc George Brancovici a fost sfințit întru preot. Din acest incident se aranjază festivități frumoase în Carloveț.

Convertirea logodnicei regelui Alfonso. Eugenia de Battemberg, logodnica regelui spaniol, este luterană. După legile țării însă regina are să fie catolică, deci Papa a încredințat pe superiorul congregației catolice engleze din Roma să dea instrucție religioasă catolică principesei.

De la „Asociațiune“. Comitetul central al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“, a ales în ședința ținută Sâmbătă sara secretariu al doilea pe talentatul nostru preot, domnul Octavian Goga.

În urma votului universal. Dintr'un articol de fond, apărut zilele acestea în „S. D. Tageblatt“, estrag următoarele: Autorul, dl Dr. G. Gratz, arată din punct de vedere săsesc, care ar fi efectul votului universal, dacă s'ar primi proiectul ministrului Kristóffy. Iată unele date, cari sunt de interes și pentru noi Români: În comitatul Făgăraș, când s'ar introduce votul universal, numărul alegătorilor ar fi 12.234, într'acei 85-7 la sută (așadar mare majoritate) Români. În comitatul Alba-Inferiōră Români ar avea majoritatea absolută a voturilor: 7845. Tot asemenea în comitatul Hunedóra: 548 procente. În comitatul Sibiuului numărul alegătorilor români ar crește de la 1629 la 12.512, așa dar' Români ar dispune de peste jumătatea numărului total al voturilor. Sașii (cu 9997 voturi) rămân în minoritate.

În comitatul Brașov alegătorii români ar fi 3967 la număr, Ungurii 5843, Sașii 6755. În majoritate ar rămâne Sașii și în comitatul Târnava mare, unde Români au numai a patra parte a voturilor.

Mai bine se țin alegătorii români în comitatul Bistrița-Năsăud: 6764 față de 5937 Sași. La Târnava-mică Români ar avea 2395 voturi (minoritate). În comitatul Cojocna Români ar fi reprezentați cu 32-8 procente, în Murș-Turda numai cu 16-2.

Dr. Gratz ajunge la rezultatul, că în urma introducerii votului universal poporul săsesc în mai multe comitate ar perde hegemonia de până acum, ear' poporul nostru român ar deveni un factor important în viața constituțională a statului ungur. *Un alegător.*

Drepturi politice Românilor din Dobrogea. Din București vine știrea, că comisia pentru acordarea de drepturi politice la Români stabiliți în Dobrogea și celor, cari au fost raiale turcești, s'a declarat pentru împlinirea dorințelor vechi și juste ale Dobrogenilor.

O scrisoare a papei. Ziarul *Osservatore Romano* din Roma a publicat o scrisoare a papei către episcopii din Polonia rusă. Scrisoarea spune, că nimeni nu poate să ignoreze, cât de mult iubește papa poporul polonez. Vechii Polonezi au dat dovadă de un profund sentiment religios; ei au apărut religia contra dușmanilor. Papa are încredere, că și urmașii vechilor Polonezi vor fi credincioși credinței catolice și sfântului scaun. În timpurile grele de azi se adresează apoi papa Polonilor din Rusia, rugându-i să stăruie, ca pacea și bunăînțelegerea să se restabilească. Regretă casuri ca masacrele Ovreilor, reprobată de Evanghelia, și în sfârșit invită pe toți catolicii să se unescă spre a pune capăt pagubelor, pe cari le suferă societatea, religia și instituțiile.

Maiestatea Sa pentru săracii din Viena. Împăratul și Regele nostru a dăruit pentru săracii din Viena, ca să li-se cumpere lemne și cărbuni, douăsprezece mii de corone.

În atențiunea publicului iubitor de lucruri frumoase. De la sortitura, ce Reuniunea femeilor române din Sibiu a aranjat în favorul școlii pentru economia și industria casnică, au rămas neridicate mai multe câștiguri. Obiectele acestea, într'acei se află multe foarte potrivite, ca Daruri de Crăciun, se vând din mână liberă. În scopul acesta obiectele au fost așezate în localul școlii amintite Str. Baier, Nr. 1, parterre în dreapta, 1 ușă, unde se pot vedea în fie-care zi între orele 11—12 a. m. și 3—6 p. m.

Bucurie mare în Israel. Profesorul de fizică la universitatea din Kiel, Dr. *Lenard*, a câștigat o parte din premiul Nobel. Israelul saltă, căci Lenard e de origine magiară — și care bărbat cu adevărat mare n'a fost Ungur? —, născut în Pojon, a studiat puțin în Pesta și e membru al Academiei științifice ungurești, — deci? Nu mai încapă vorbă, e magiar curat!

Dimisia ministerului grecese a fost anunțată cu satisfacție vădită, dar' — ea încă nu e fapt împlinit. E drept, că Ralli ar vrea să se retragă, fiind-că la alegerea presidentului candidatul opoziției a eșit cu majoritate. Primul-ministru așteaptă încă sosirea regelui George, ca el să decidă. Până atunci ne vom gândi cu inima grea la bieții Macedo români, cari pe urma guvernului lui Ralli au avut atâtea de pățimit.

Revista „Orizontul“. Dl *Vasile E. Moldovan* anunță, că cu începere de la 1 Ianuarie v. 1906 va edita și redacta, având pe primii — colaboratori pe dñii: *Al. Ciura*, *Dr. C. Maniu* și *Dr. Valer Moldovan*, o revistă științifică, literară, socială și politică: „Orizontul“. Va eși odată pe lună, în format de broșură, octav mare, pe trei cōle (48 pagini). Abonamentul la an: 10 corone. Cei-ce doresc să aibă revista, să se adreseze la tipografia Carmen, Cluj, strada Ferencz József 58.

Confiscare. Procuratura a dispus confiscarea unui număr al cunoscutei foi umoristice și satirice *Herkó Péter*.

Preotul Gapon despre revoluție. Un reporter al ziarului „*Matin*“ din Paris susține, că a vorbit cu Gapon, și s'ar fi exprimat cam așa: Sôrtea revoluțiunii în Rusia au hotărât-o evenimentele de la 22 Ianuar. El pe atunci nici nu bănuia, ce viitor se pornește, și numai acum bagă de seamă, cât rău a făcut proletariatului manual cu predicile sale. Când ar fi se isbutească în Rusia sistemul muncii de 8 ore la zi, ar fi o miserie nemai pomenită, fiind-că poporul nu-i matur în de ajuns. Atunci ar erupe o fomete grozavă. — Noi credem, că știrea aceasta e o încercare a te miri cui, de-a-și cârpi un renume ôre-care cu raze din aureola rățăitorului și nefericitului preot. —

O nouă crimă grecescă. În Macedonia masacrele Românilor se urmăză cu stăruință. Acum a venit vestea despre asasinarea Muktarului român *George Pupi*, din partea unei bande grecești.

† Nicolae Ionescu, parochul comunei Iaz și asesor al scaunului protopresbiterial din Caransebeș, după grele suferințe, împărțit cu sf. taine, în etate de 65 de ani și în anul al 42-lea al preoției, a trecut la cele vecinice Joi, în 1 Decembrie, la orele 9 a. m. Ceremoniile funebre, premerse de sf. liturgie, s'au început Sâmbătă la orele 9 a. m. în biserica parohială din Iaz, după cari rămășițele pământești ale defunctului au fost depuse spre vecinică odihnă în cimiteriul din Iaz.

Societatea acad. „România Jună“ din Viena ne comunică constituirea comitetului pe anul administrativ 1905/6, care a avut loc în adunarea generală din 8 Dec. a. c. după-cum urmăză: President *George Cosma*, cand. ing. Vicepres. *Teodor Fedoreac*, cand. for. Secr. I. *Ioan Teliman*, cand. arch. Secr. II. *Vasile Gracinc*, stud. fil. *Cassariu*. *Teodor Tovarniichi*, st. merc. Control. *Silvian Dimitroviçi*, cand. for. *Bibl. Eugen Forgaci*, st. iur.

Fica presidentului Statelor-unite logodita. Din Londra se anunță, că *Alice Roosevelt* s'a logodit cu membrul congresului Statelor-Unite *Longword*, care a însoțit-o în călătoria întreprinsă în anul acesta în Extremul Orient.

Lucheni a înebunit. Din Genf vine știrea, că ucigașul împărătesei — regine Elisaveta a înebunit. Paznicii a vrut să și-i ucidă, deci l'au pus în lanțuri.

Furt în Vatican. Organul catolicilor de la noi, „*Alkotmány*“, e informat, că din biblioteca secretă a Vaticanului s'au furat documente de mare însemnatate, între cari și memoriile papei Pius VII, scrise în timpul prinsōrii sale în Fontainebleau. S'a pornit cercetare foarte severă, dar' până acum n'au dat de urmele hoțului.

Apa fiartă este recomandată de medici pentru potolirea setei la epidemii. Fôrte puțin se potolește însă setea prin apă fiartă, așa că astfel de măsuri de precauțiune se resimt în cele mai multe casuri drept plagă. E potrivit deci a face amintire despre un preparat, care posedă însușirea, ca fiert în apă să i dea acestuia gust plăcut, și care este atât de efin, în cât și cea mai săracă familie îl poate procura.

E „Enrilo“, pregătit din diferite fructe de binecunoscuta firmă *Heinr. Franck Söhne* ca adaus de cafea. Are gust ca cafeaua de bōbe.

Un pachet mic cu „Enrilo“ de 1/10 kg., care se poate căpeta în cele mai multe spițerii din loc, cu prețul de 12 fileri, e suficient la pregătirea alor 10—12 litri de decoct cu gust eminent.

„Enrilo“, răcit, s'a dovedit — după cum aflăm — în vara anului trecut de fôrte bun la potolirea setei, și pentru aceea va fi bine să și noteze fie-cine acest mijloc pentru zilele ferbinți ale verei viitoare, când un mijloc potolitor de sete produce o adevărată înviorare a corpului.

„Enrilo“ e chemat a deveni ca surogat de cafea un nutrēmēt pentru popor în adevăratul înțeles al cuvântului, pentru-că satisface în măsură mare condițiunile principale: gust plăcut, cu lapte mestecat, nutrire considerabilă, și efinătate.

De la comitat.

Primum spre publicare următoarele: În sensul concludului comitetului municipal al comitatului Szeben (Sibiu) adus în adunarea generală din 2 Octombrie a. c. sub nr. 516 pe baza aliniei a 2-a a §-lui 34 din art. de lege XXI. din anul 1886, alegerea pentru întregirea locurilor vacante în comitetul municipal prin mōrte sau abdicere se va efectui în 27 Decembrie 1905 st. n.

Acestea se aduc la cunoștință publică cu următoarele observări:

1. Lista viriliștilor rectificată pe anul 1906 s'a pus spre vedere publică în localitățile de oficiu ale orașului și comunelor respective.

2. Alegerea se va efectui în următoarele cercuri electorale:

a) în cercul electoral I-in al orașului Nagyszeben este de a se alege 1 membru pe 5 ani. President de alegere: *Franco Zimmermann*, archivar, substitut: *Dr. Wilhelm Goritz*, viconotar. Locul de alegere: sala din *Gesellschaftshaus*;

b) în cercul electoral al II-lea al orașului Nagyszeben sunt de a se alege 2 membri, și anume: 1 pe 5 ani, 1 pe 2 ani. President de alegere: *Albert Teutsch*, senator i. p., substitut: *Albert Hochmeister*, senator. Locul de alegere: sala de ședință de la curtea sfatului;

c) în cercul electoral al III-lea al orașului Nagyszeben este de a se alege 1 membru pe 2 ani. President de alegere: *Gustav Theis*, senator, substitut: *Ernst Jekelius*, asesor la sedria orfanală. Locul de alegere: localitatea reuniunii de industrie;

d) în cercul electoral Mercuria este de a se alege 1 membru pe 2 ani. President de alegere: *Gustav Arz jun.*, preot, substitut: *Dr. George Măcelariu*, avocat. Locul de alegere: Cancelaria comunei Mărcurea;

e) în cercul electoral Cisnădie este de a se alege 1 membru pe 5 ani. President de alegere: *Georg Billes*, membru în primărie, substitut: *Mihail Petri*, notariu. Locul de alegere: Cancelaria comunei Cisnădie.

3. Alegătorii este fie-care locuitoriu al jurisdicțiunii, care este indus în cercul electoral respectiv în lista alegătorilor de deputat dietal, valabilă pe anul 1905.

Aleși pot fi toți aceia, contra cărora nu ocur motivele de eschidere cuprinse în §-ul 23 al art. de lege XXI. din anul 1886.

4. Alegătorii designază la începutul alegerii din mijlocul lor 4 bărbați de încredere lângă presidentul de alegere.

Dacă alegătorii nu se folosesc de acest drept, bărbații de încredere îi numește presidentul de alegere. (§. 38 art. de lege XXI: 1886).

5. Juzii și notarii comunelor interesate, respective organele autorității sunt datori din oficiu a fi prezenți la alegere și a veghina asupra identității votanților. (§. 38, XXI: 1886).

6. Alegerea se începe în ziua mai sus amintită dimineața la orele 9 și se termină tot în ziua aceea la orele 4 d. a.

Peste terminul acesta nu este permis a primi voturi. (§. 39 art. de lege XXI: 1886).

9. a) cercului electoral Mercuria aparțin comunele: Dobârca, Cărpiniș, Apoldul-inferior, Apoldul-superior, Amnaș, Poiana, Rod, Luduș, Gârbova, Mercurea, Topârcea;

b) cercului electoral Cisnădie aparține comuna: Cisnădie.

Nagyszeben, în 6 Decembrie 1905.

Gustav Reissenberger m. p.
vicecomite.

Daruri de crăciun pentru săracii noștri.

La apelul nostru pentru daruri, ce se se împartă la sărbătorile Crăciunului într'acei săracii noștri, au binevoit a dăruți N. N., 10 cor.; Dr. O. R. și E. R. 4 cor., Petru Drăghici, prim-pretor în Săliște, 5 cor., familia Boiu, 10 cor., și Arsenie Bunea, protopop onorar, 2 cor. Tuturor acestor marimonioși contribuitoari le exprimăm sincerele mulțămite ale Reuniunii noastre.

Pentru comitetul „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“.

Vic. Tordășianu
presiden.

Stefan Duca
notariu.

Nr. 282 1905.

[293] 2-3

Concurs

Pentru ocuparea postului de **capelan** pe lângă bătrânul paroh Vasiliu Gog din parohia Olpret, situată la un loc de frunte, prin această se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima apariție a acestuia în ziarul „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt jumătate din venitele preoțești, ce le dă parohia și parohienii, precum și un ajutoriu din pașalul de la stat pentru capelani.

De la concurenții se recere pe baza ordinului Venerab. Consistoriu arhidieceșan din 12 Octombrie 1904 nr. 10767 B. să aibă pregătirea prescrisă pentru parohii de cl. I., să și așternă rugărilor instruite conform legii, la subsemnatul oficiu protopresbiterial în termenul deschis și să se prezenteze în parohie în vre-o Duminică ori sâmbătă spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Dej, 19 Novembre 1905.

Oficiul protopresbiterial al tractului gr. or. Dej.

Teodor Hermann
protopresbiter.

Nr. 377 1905

[295] 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Almașul-mic** cu filia **Archia**, protopresbiteratul Deva, se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au ași înainta suplicile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial în termenul deschis, având a se și prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătă în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. rom. al Devei în conțelegere cu comitetul parohial. Deva, 26 Novembre 1905.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 370 1905.

[294] 2-3

Concurs

Pentru întregirea parohiei vacante **Băcia**, protopresbiteratul Deva, se scrie concurs cu termen de 30 de zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții au ași înainta suplicile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu în termenul deschis, având a se prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătă în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. rom. al Devei. în conțelegere cu comitetul parohial. Deva, 26 Novembre 1905.

George Romanul
protopresbiter.**Preț redus!**

Țara noastră, descrierea părților Ardealului spre miazăzi și Valea Murășului, de Silvestru Moldovan, se vinde cu prețul redus de 1 cor. (în loc 2 cor.), plus porto 20 fil. la **Librăria arhidieceșană din Sibiu** (Nagyseben).

Nr. 602 1905.

[292] 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului de **paroh** în comuna biserică **Roșia montană**, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în cōla B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Concurenții și vor subțerne petițiunile instruite conform normelor în vigoare la subsemnatul oficiu în termenul deschis, și se vor prezenta în vre-o Duminică ori sâmbătă înaintea alegătorilor spre a cânta respective a celebra și cuvânta.

Oficiul protopresbiterial gr. or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial

Abrud, 23 Novembre 1905.

Petru Popovici
protopresbiter.**Avis domnilor învățători!**

De la **Librăria arhidieceșană** se pot procura **Tabelele de intuițiune Hölzel**, adică cele patru anotimpuri și casa țărănească, serie completă **33 cor.**, singuratică **6.60 cor.**, plus porto 92 fileri.

„TITAN“

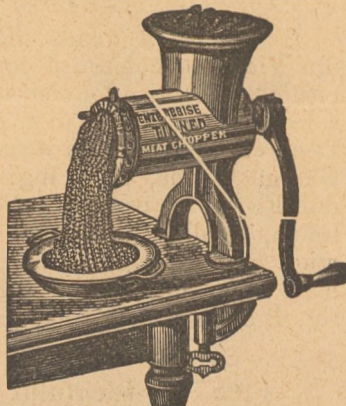
scăpărătoare gazosă.
Ridicându-i-se coperișul dă imediat flacăra. Se poate purta în busunariul vestei. Face de prisos chibritele (lemnusele).
Bucata 1-50 cor.

Mașină Phönix pentru pregătirea țigaretelor
500 țigaretete pe oră. Preț 3 c.

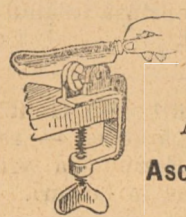
Lampă electrică de busunar
à cor. 2-40.

Mașină de tocat carne Alexanderwerk
— Lista prețurilor la cerere. —

Tote părțile constitutive ale mașinei Alexanderwerk se află întotdeauna în deposit.

Mașina de tocat carne Colibri
à cor. 2-50.

Cuțite de ucis și pentru tăiat carne, calitate superioară.

Amnare pentru ascuțit

Ascuțitoare Schneidig cor. 1-90**Carol F. Jickeli, Sibiu**

(291b) 2-4

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și inviorează**Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bōle****pe lângă garanție.****da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.**

aparatură vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, zăburare de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, receală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bōle cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — **In canclaria mea se află atestate încurse din toate părțile lumii cari prețuesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate.** Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimită banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deosece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficial oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucii mele electro-magnetice o recomandă în deosebi

Prețul aparatului mare e cor. 6.

folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.

folosibil la copii și femei de constituție for e slabă.

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V
colțul straua Kálmán.

Redactor responsabil Teodor V. Păcățian.

Enduma.

Un potolitor de sete
varaUn încălzitor de stomac
iarna

este

:Enrilo: de Franck

Cel mai perfect adaos la cafea,

precum și înlocuitor fiind deja gata pentru fert,

este mai tare, mai bogat în culoare, mai aromatic, având un gust

mai plin decât malțul și orzul!

Modul de întrebuințare: La 1/4 litru apă ferbinte se adaogă o linguriță plină adică vre o 6 grame cafea „Enrilo“, care se ferbe 5 minute, lăsând apoi să stea după ferbere încă 5 minute spre a se limpezi.

De întrebuințat cu sau fără :cafea boabe:!

D. X 6645 Ag. 05 I.

J. W. L.

La 7 Esposiții publice cele dintâi premii!

Veritabil numai cu

triunghiu pe talpă.

Șoșoni, slippers
Galoși
de Petersburg

Singurii contrahenți:

Messtorff Behn & Co.,
Viena I

Vizare în detalii în toate prăvăliile mai bune de încălțăminte, de modă și gumă.

[278] 6-6

Pentru pacienții de stomach!

Tuturor cari în urma răcelii ori a prea marelui împovărări a stomachului sau prin consumarea de mâncări greu de mistuit prea reci ori prea calde sau prin un traiu nereguat și au contras bōle de stomach, precum:

Catar de stomach, Sgârșiri de stomach, Dureri de stomach, Mistuire grea sau astupare de stomach li-se recomandă un bun mijloc de casă, ale cărui rezultate escelente de mulți ani sunt deja probate. Acesta este:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Acest vin este preparat din burueni renumite și recunoscute ca tămăduitoare, cu vin bun; întărește și inviorează organismul de mistuire al omului. Vinul de burueni delătură conturbațiile de mistuire și influențează puternic asupra noiei formări de sânge sănătos.

Prin întrebuințarea regulată a vinului de burueni bōlele de stomach vor fi curate încă în formare. Să nu întârzie nime dar a-l folosi încă de cu vreme. Simptome, ca: dureri de cap, rigăeli, arsuri în stomach, inflamații, amețeli cu vomări, cari la pacienți cu suferințe învechite apar cu atât mai vehement, dispar adesea după câte-va beuturi de vin de burueni cu urmările lor neplăcute, maladii, dureri colice, bătăie de inimă, insomnie, precum și conglomerația sângelui în ficat, plină și suferințele hemoroidice de multe-ori se delătură inte cu vinul de burueni. Vinul de burueni delătură mistuirea grea și depărtază prin un scaun ușor materii stricate din stomach și intestine.

Fața palidă și slabă, anemia și slăbiciunile sunt de obicei urmările unei mistuiri rele a formării insuciente de sânge și a stării bolnăvicioase a ficatului. Lipsa de apetit și reaua dispoziție, precum și durerile de cap și nopțile perdate (insomnie) consumă adeseori înecutul multor persoane. Vinul de burueni dă slăbetei puteri de traiu un nou și prospēt impuls. Vinul de burueni mărește apetitul, ajută mistuirea și nutrirea, ușurează formarea și schimbarea materiei, inlesnește formarea sângelui, calmază nervi escitați și creează nouă vōe de viață. Nenumerate scrisori de recunoștință și mulțămite dovedesc acestea.

Vinul de ierburii se află de vânzare în sticle fl. 1.50 și fl. 2.— la farmaciile din Sibiu, Turnișor, Seliște, Ocna, Slănic, Șeica-mare, Noerich, Avrig, Tâlmaci, Boița, Cionădie, Poplaca, Gurariului, Jina, Poiana, Mercurea, Călmic, Loman, Pianul-de-sus, Petrișalțu, Sebeșul-sâsc, Vinul-de-jos, Daia, Spring, Vingard, Ohaba, Beșineu, Mihalt, Teiuș, Blaj, Pânade, Tapu, Medias, Blăjeș, Sânt-Mărtin, Ibașfalău, Basma, Agnita, Cîncu-mare, Boholt, Făgăraș, Belean, Cămpulung, Râmnic-Vâlcea, Cudjir, Oraștie, Deva, Hunedoara, Hășeg, Lunca, Puj, Ohaba, Ponor, Alba-Iulia etc. — precum și în toate celelalte localități mai mari și mai mici din Ardel, Ungaria și Austria.

Farmaciile din Sibiu trimit 3 și mai multe sticle de vin cu prețurile originale în toate calitățile din Austro-Ungaria.

Păziți-vă de falsificări!

Să se cêră anumit:

Vinul de burueni al lui Hubert Ullrich.

Vinul meu nu este o medicină secretă. Părțile lui constitutive sânt: Vin de Malaga 50,0 Spirit de vin 100,0, Glycerin 100,0, Vin roșu 240,0, Sirup de fragi 150,0, Sirup de cireșe 320,0, Coacăză, Aniș, Rădăcină „Helen“, iarba ferului americană, Rădăcina „Entianus“, „Kalmus“ à 10,0. Tōte aceste se amestecă.

un. dcm. [11] 11-

Editura și tiparul tipografiei arhidieceșane.